

сочимъ ония „дребни“ абсурди, които осуетяватъ и постигането на малкото постижими при нашите условия резултати, но не сѫ органически свързани съ тая фаза на развитие, която прѣживяваме, нито пъкъ сѫ необходимо послѣдствие на лежащи извънъ самото учебно дѣло обстоятелства, а сѫ плодъ на късогледо законодателство или на заобикаляне законите. Повечето отъ тия абсурди би могли да бѫдатъ прѣмахнати чрѣзъ единъ единичъкъ законодателенъ актъ, а почти всичките сѫ отъ такова естество, че при добра воля и колко-годѣ педагогически разсѫдъкъ или дори прости здравъ смисълъ у ръководящите сфери не би могли да сѫществуватъ нито единъ день. — Не е така обаче съ великия основенъ абсурдъ, за който е дума по-горѣ: спрѣмо него законодатството е безсилно, а и най-добра та воля малко може да помогне. Плодъ отчасти на външни обстоятелства, а отчасти на несвѣтната и недобросъвѣтна дѣятелност на нѣколцина министри на просвѣщението, закрѣпяванъ — кога съзнателно, кога несъзнателно — отъ всички или почти всички министри (при най-живо съдѣствие на нашите политически нрави), тоя абсурдъ ще изчезне само постепенно, въ продължение на десетилѣтия, ако условията на нашето развитие не се стекѫтъ и въ бѫдаще, както до сега сѫ се стичали и сѫ парализирали всѣки дѣйствителенъ напрѣдъкъ въ нашето училищно дѣло.

I.

„Дребни“ абсурди.

Прѣди нѣколко мѣсеца ни се надна да прѣлистяме годишни отчети и правилници на нѣмски гимназии, главно лайпцигски и франкфуртски. Какво бѣше на-